

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/404
KARAR NO : 2021/406
KARAR TR : 05/07/2021

ÖZET: 6331 sayılı Kanun'un 30. maddesine aykırılık nedeniyle aynı Kanun'un 26. maddesinin birinci fıkrasının (n) bendi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılan davanın, ADL YARGI YER NDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Edremit Belediyesi Personel A. .
Vekili : Av. G.Ç.
Davalı : Türkiye Kurumu Genel Müdürlü ü
Vekili : Av. E.G.G.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Türkiye Kurumu Genel Müdürlü ü Balıkesir Çalı ma ve Kurumu l Müdürlü ünün 13/02/2020 tarihli idari para cezası konulu 62697356-858 sayılı yazısı ile, davacıya ait i yerinde yapılan inceleme sonucunda, 6331 sayılı Sa lı ı ve Güvenli i Kanunu'nun 30. maddesine aykırı davranıldı ından bahisle, davacı adına 6331 sayılı Kanun'un 26. maddesinin birinci fıkrasının (n) bendi uyarınca toplam olarak 54.402 TL idari para cezası verildi i davacıya bildirilmi tir.

2. Davacı vekili, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine ba vuruda bulunmu tur.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

3. **Edremit Sulh Ceza Hâkimli i 14/05/2020 tarihli ve D. No.2020/718 sayılı kararı** ile, Uyu mazlık Mahkemesinin bir kararını emsal göstererek, itiraza konu idari yaptırım kararının sulh ceza hâkimli ince incelenebilecek kararlardan olmadığı , itirazı inceleme konusunda idari yargının görevli oldu u gerekçesiyle ba vurunun görev yönünden reddine karar vermi , verilen karar itiraz edilmeden kesinle mi tir.

4. Davacı vekili, bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmı tır.

B. dari Yargıda

5. **Balıkesir 1. dare Mahkemesi 24/05/2021 tarihli ve E.2020/427 sayılı kararı** ile, dava konusu edilen idari para cezasının, 6331 sayılı Kanun uyarınca, Balıkesir Çalı ma ve Kurumu l Müdürlü ünçe verildi i, 5326 sayılı Kanun'un 16.maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri oldu u, 6331 sayılı Kanun'da da bu Kanun uyarınca verilen para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmedi i, bu itibarla 5326 sayılı Kanun'un 5560 sayılı Kanun'la de i ik 3.maddesinde belirtildi i üzere, idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı nedeniyle görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınaca ından, idari para cezasına kar ı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan

Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar verilmiştir.

III. LG L HUKUK

6. 6331 sayılı Sağlık ve Güvenlik Kanunu'nun "Sağlık ve güvenli ile ilgili yönetmelikler" başlıklı 30. maddesi şöyledir:

"(1) Aşağıdaki konular ile bunlara ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir:

a) İlgili bakanlıkların görüşü alınarak, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması, sürdürülmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi amacıyla; işyeri bina ve eklentileri, iş ekipmanı, işin her safhasında kullanılan ve ortaya çıkan maddeler, çalışma ortam ve şartları, özel risk taşıyan iş ekipmanı ve işyerleri ile işyerleri, özel politika gerektiren grupların çalıştırılması, işin özelliğine göre gece çalışmaları ve postalar hâlinde çalışmalar, sağlık kuralları bakımından daha az çalışması gereken işyerleri, gebe ve emziren kadınların çalışmaları, emzirme odaları ve çocuk bakım yurtlarının kurulması veya dışarıdan hizmet alınması ve benzeri özel düzenleme gerektirebilecek konular ve bunlara bağlı bildirim ve izinler ile bu Kanunun uygulanmasına yönelik diğer hususlar.

b) İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ile ilgili olarak;

1) Çalışan sayısı ve tehlike sınıfı göz önünde bulundurularak hangi işyerlerinde işyeri sağlık ve güvenlik biriminin kurulması, bu birimlerin fiziki şartları ile birimlerde bulundurulacak donanım.

2) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik biriminde görev alacak işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personelinin nitelikleri, işyeri alınmaları, görevlendirilmeleri, görev, yetki ve sorumlulukları, görevlerini nasıl yürütecekleri, işyerinde çalışan sayısı ve işyerinin yer aldığı tehlike sınıfı göz önünde bulundurularak asgari çalışma süreleri, işyerindeki tehlikeli hususları nasıl bildirecekleri, sahip oldukları belgelere göre hangi işyerlerinde görev alabilecekleri.

3) İş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunacak kişi, kurum ve kuruluşların; görev, yetki ve yükümlülükleri, belgelendirilmeleri ve yetkilendirilmeleri ile sunulacak hizmetler kapsamında yer alan sağlık gözetimi ve sağlık raporları, kuruluşların fiziki şartları ile kuruluşlarda bulundurulacak personel ve donanım.

4) İş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunan kişi, kurum ve kuruluşlardan işyeri tehlike sınıfı ve çalışan sayısına göre; hangi şartlarda hizmet alınacağı, görevlendirilecek veya istihdam edilecek kişilerin sayısı, işyerinde verilecek hizmet süresi ve belirlenen görevleri hangi hallerde işverenin kendisinin üstlenebileceği.

5) İşyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personelinin eğitimleri ve belgelendirilmeleri, unvanlarına göre kimlerin hangi sınıf belge alabilecekleri, işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personeli eğitim verecek kurumların belgelendirilmeleri, yetkilendirilmeleri ile eğitim programlarının ve bu programlarda görev alacak eğitimcilerin niteliklerinin belirlenmesi ve belgelendirilmeleri, eğitimlerin sonunda yapılacak sınavlar ve düzenlenecek belgeler.

6) (Ek: 10/9/2014-6552/18 md.) 50'den az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin üstlenilmesine ilişkin eğitim programları, eğitim süresi ve eğitimcilerin nitelikleri ile görevlendirmeye ilişkin hususlar.

c) Risk değerlendirilmesi ile ilgili olarak; risk değerlendirilmesinin hangi işyerlerinde ne şekilde yapılacağı, değerlendirme yapacak kişi ve kuruluşların niteliklerinin belirlenmesi, gerekli izinlerin verilmesi ve izinlerin iptal edilmesi.

ç) Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak, işverenlerin işyerlerinde bu Kanun kapsamında yapmakla yükümlü oldukları kişisel maruziyete ve çalışma ortamına yönelik gerekli kontrol, inceleme ve araştırmalar ile fiziksel, kimyasal ve biyolojik etmenlerle ilgili ölçüm ve laboratuvar analizlerinin usul ve esasları ile bu ölçüm ve analizleri yapacak kişi ve

kurulu ların niteliklerinin belirlenmesi, gerekli yetkilerin verilmesi ve verilen yetkilerin iptali ile yetkilendirme ve belgelendirme bedelleri.

d) Yapılan i in niteli i, çalı an sayısı, i yerinin büyüklü ü, kullanılan, depolanan ve üretilen maddeler, i ekipmanı ve i yerinin konumu gibi hususlar dikkate alınarak acil durum planlarının hazırlanması, önleme, koruma, tahliye, ilk yardım ve benzeri konular ile bu konularda görevlendirilecek ki iler.

e) Çalı anlara ve temsilcilerine verilecek e itimler, bu e itimlerin belgelendirilmesi, i sa lı ı ve güvenli i e itimi verecek ki i ve kurulu larda aranacak nitelikler ile mesleki e itim alma zorunlulu u bulunan i ler.

f) Kurulun olu umu, görev ve yetkileri, çalı ma usul ve esasları, birden çok kurul bulunması hâlinde bu kurullar arasındaki koordinasyon ve i birli i.

g) (De i ik: 4/4/2015-6645/5 md.) yerlerinde i in durdurulması, hangi i lerde risk de erlendirmesi yapılmamı olması durumunda i in durdurulaca ı, durdurma sebeplerini gidermek için mühürlerin geçici olarak kaldırılması, yeniden çalı maya izin verilme artları, çok tehlikeli i ler sınıfında yer alan ba ta maden ve yapı olmak üzere i yerlerinde acil durdurmayı gerektiren hususlar, acil hâllerde i in durdurulmasına karar verilmeye kadar geçecek sürede alınacak tedbirlerin uygulanması.

) (De i ik: 28/11/2017-7061/103 md.) Çevre ve ehircilik Bakanlı ı ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Ba kanlı ı ile mü tereken, büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılması için alınacak tedbirler, büyük endüstriyel kaza olu abilecek i yerlerinin belirlenmesi ve sınıflandırılması, yeni kurulacak veya halen faaliyette bulunan i yerleri için büyük kaza önleme politika belgesi veya güvenlik raporunun hazırlanması, incelenmesi, güvenlik raporu olmaması durumunda i in durdurulması veya i in devamına izin verilmesi ve büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılmasına ili kin di er hususlar.

(2) Birinci fıkranın (b) bendine göre i yeri hekimi ve di er sa lık personeline dair çıkarılan yönetmelikte yer alan i yeri hekimi ve di er sa lık personelinin e itim programları, çalı ma süreleri, görev ve yetkilerine ili kin hususlarda Sa lık Bakanlı ının uygun görü ü alınır.

(3) (Ek: 4/4/2015-6645/5 md.) Maden i yerlerinin hangilerinde sı nma odalarının kurulabilece i ve bu odaların teknik özelliklerine dair usul ve esaslar Bakanlıkça bir yıl içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Bu teknik özellikler, ulusal ve uluslararası standartlara uygun olarak belirlenir.”

7. Aynı Kanun'un “ dari para cezaları ve uygulanması” ba lıklı 26. maddesinin birinci fıkrasının (n) bendi öyledir:

“ (1) Bu Kanunun;

(.....)

n) 30 uncu maddesinde öngörülen yönetmeliklerde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen i verene, uyulmayan her hüküm için tespit edildi i tarihten itibaren aylık olarak bin Türk Lirası,

(.....)

idari para cezası verilir.

(2) (De i ik: 4/4/2015-6645/4 md.) Bu Kanunda belirtilen idari para cezaları, 14 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülü ünü yerine getirmeyenlere uygulanacak idari para cezaları hariç gerekçesi belirtilmek suretiyle Çalı ma ve Kurumu il müdürünce verilir. 14 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülü ünü yerine getirmeyenler için uygulanan idari para cezaları hariç tahsil edilen idari para cezaları genel bütçeye gelir kaydedilir. 14 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülü ünü yerine getirmeyenlere uygulanacak idari para cezaları ise do rudan Sosyal Güvenlik Kurumunca verilir. Sosyal Güvenlik Kurumunca verilen idari para cezalarının tebli , itiraz ve tahsilinde 5510 sayılı Kanunun 102nci maddesi hükümleri uygulanır. Verilen di er idari para cezaları tebli inden itibaren otuz gün içinde ödenir. dari para cezaları tüzel ki ili i bulunmayan kamu kurum ve kurulu ları adına da düzenlenebilir.”

8. Öte yandan, 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini de i tiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi öyledir.

“ (1) Bu Kanunun;

a) darî yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümleri, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Di er genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır.”

9. Kanun'un “Ba vuru yolu” ba lıklı 27. maddesinin birinci fıkrası ise öyledir:

“ dari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ili kin idari yaptırım kararına kar ı, kararın tebli i veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on be gün içinde, sulh ceza mahkemesine ba vurulabilir. Bu süre içinde ba vurunun yapılmamı olması halinde idari yaptırım kararı kesinle ir.”

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

10. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/07/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

11. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTCÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gere i görü ülüp dü ünüldü:

12. Dava, 6331 sayılı Kanun'un 30. maddesine aykırılık nedeniyle aynı Kanun'un 26. maddesinin birinci fıkrasının (n) bendi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmı tır.

13. Olayda, davanın, Balıkesir Çalı ma ve Kurumu l Müdürlü ü tarafından davacı adına 6331 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açıldı ı, 6331 sayılı Kanun'da ise, idari para cezası verilecek hususların düzenlendi i ancak idari para cezasına kar ı kanun yoluna ili kin bir düzenlemeye yer verilmedi i, ayrıca, bu Kanun uyarınca Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından verilen idari para cezalarının tebli , itiraz ve tahsilinde 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesi hükümlerinin uygulanaca ı anla ılmı tır.

14. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı; di er kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayaca ı anla ılmaktadır.

15. Görev kuralları kamu düzenine ili kin oldu undan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak do mayaca ı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmi e de etkili olaca ı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

16. Davanın açıldı ı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmi ise, (davanın açıldı ı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekece i; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, de i ikli in yürürlü e girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanaca ına dair intikal hükümlerinin varlı ı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyece i açıktır.

17. Di er taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmı , bu sırada yapılan bir kanun de i ikli i ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmi ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

18. ncelenen uyu mazlıkta, öngörülen idari para cezasının 6331 sayılı Kanun uyarınca, Balıkesir Çalı ma ve Kurumu 1Müdürlü ünce verildi i, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri oldu u, 6331 sayılı Kanun'da da bu Kanun uyarınca Çalı ma ve Kurumu 1Müdürlü ünce verilen para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmedi i anlaşılmı tır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la de i ik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı belirtildi inden, idari para cezasına kar ı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmı tır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Balıkesir 1. dare Mahkemesince yapılan ba vurunun kabulü ile, Edremit Sulh Ceza Hâkimli ince verilen 14/05/2020 tarihli ve D. . No. 2020/718 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Balıkesir 1. dare Mahkemesince yapılan ba vurunun kabulü ile, Edremit Sulh Ceza Hâkimli ince verilen 14/05/2020 tarihli ve D. . No. 2020/718 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

05/07/2021 tarihinde, OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükri
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN